

Uchwała Nr SO.16.4016.386.2025

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 8 grudnia 2025 roku

w sprawie wyrażenia opinii o możliwości sfinansowania deficytu
przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej Gminy Śrem na 2026 rok

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 3 lutego 2025 r., w osobach:

Przewodnicząca: Małgorzata Bekała

Członkowie: Katarzyna Gableta

Edyta Zastrow

działając na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7), w związku z art. 246 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483), po dokonaniu analizy projektu uchwały budżetowej Gminy Śrem na 2026 rok, wyraża

opinię pozytywną z zastrzeżeniem o możliwości sfinansowania deficytu

Uzasadnienie

Analizując możliwość sfinansowania planowanego deficytu budżetu Gminy Śrem w 2026 roku Skład Orzekający ustalił, co następuje.

W projekcie uchwały budżetowej Gminy Śrem na 2026 rok zaplanowane zostały dochody w wysokości 312.902.766,91 zł oraz wydatki w wysokości 426.235.134,69 zł. Projektowany deficyt budżetu wynosi 113.332.367,78 zł.

W § 3 projektu uchwały budżetowej wskazano, że deficyt budżetu zostanie sfinansowany przychodami z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych w kwocie 441.681,10 zł, przychodami z tytułu wolnych środków w kwocie 97.360.010,00 zł oraz przychodami z tytułu zaciągniętych pożyczek na rynku krajowym w kwocie 15.530.676,68 zł.

W załączniku Nr 4 pn. „Plan przychodów i rozchodów” do projektu uchwały budżetowej zaplanowano przychody w łącznej wysokości 119.677.616,94 zł, z tego z tytułu:

- niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach (§ 905) w kwocie 441.681,10 zł,
 - wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy (§ 950) w kwocie 97.360.010,00 zł,
 - zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym (§ 952) w kwocie 21.875.925,84 zł,
- a także rozchody w łącznej wysokości 6.345.249,16 zł, z tego z tytułu:

- wykupu innych papierów wartościowych (§ 982) w kwocie 5.400.000,00 zł,
- spłat otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów (§ 992) w kwocie 945.249,16 zł.

Na podstawie bilansu z wykonania budżetu Jednostki sporządzonego na dzień 31 grudnia 2024 r., Skład Orzekający ustalił, że na koniec 2024 roku Gmina Śrem dysponowała niewykorzystanymi środkami pieniężnymi na rachunku bieżącym budżetu w wysokości 12.282.845,76 zł. W budżecie 2025 roku (po zmianach dokonanych uchwałą Nr 204/XX/2025 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 30 października 2025 r.) zostały zaangażowane niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w wysokości 1.342.315,29 zł oraz wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 10.940.530,47 zł.

Z powyższego wynika zatem, że na dzień wydania niniejszej opinii Gmina Śrem nie posiada na rachunku bieżącym budżetu niewykorzystanych środków pieniężnych z lat biegłych, które nie zostały zaangażowane w finansowanie budżetu 2025 roku, i które mogłyby zaangażować w budżecie roku 2026.

W uzasadnieniu do projektu uchwały budżetowej, w odniesieniu do przychodów zaplanowanych w § 905 /Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach/ w kwocie 441.681,10 zł poinformowano, że: *„Przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych dotyczą tzw. „opłaty malpkowej” która wpłynęła na rachunek gminy w 2025 roku a zostanie wykorzystana na realizację zadań profilaktycznych w 2026 roku.”.*

Skład Orzekający dokonał analizy sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 30 września roku 2025 oraz sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 30 września roku 2025, i na tej podstawie ustalił, że na dzień 30 września 2025 r. w dz. 756 /Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem/ rozdz. 75618 /Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw/ zostały wykonane dochody w § 0270 /Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym/ w wysokości 291.681,10 zł i w § 0480 /Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych/ w wysokości 1.237.589,38 zł, natomiast w dz. 851 /Ochrona zdrowia/ zostały wykonane wydatki odpowiednio w rozdz. 85153 /Zwalczanie narkomanii/ w wysokości 8.700,00 zł i w rozdz. 85154 /Przeciwdziałanie alkoholizmowi/ w wysokości 1.187.440,10 zł.

Ponadto Skład Orzekający, na podstawie analizy uchwały budżetowej Gminy Śrem na 2025 rok (po zmianach dokonanych uchwałą Nr 204/XX/2025 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 30 października 2025 r.), ustalił że w przychodach budżetu roku 2025 w § 905 /Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach/ zaplanowane zostały niewykorzystane w latach

wcześniejszych dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 560.783,07 zł.

Z powyższego wynika zatem, że Gmina Śrem na koniec 2025 roku może dysponować niewykorzystanymi w 2025 roku dochodami z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości pozwalającej na zaangażowanie w budżecie 2026 roku projektowanej kwoty 441.681,10 zł, pod warunkiem że środki te nie zostaną wydatkowane do końca 2025 roku.

Mając powyższe na względzie Skład Orzekający uznaje, że opisane powyżej przychody są możliwe do pozyskania, a ich przeznaczenie na sfinansowanie deficytu jest prawnie dopuszczalne (art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych). Przy czym Skład Orzekający zaznacza, że rzeczywisty poziom niewykorzystanych środków pieniężnych o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych na koniec 2025 roku będzie możliwy do ustalenia dopiero po zakończeniu roku budżetowego, zamknięciu ksiąg rachunkowych oraz sporządzeniu sprawozdań finansowych za 2025 rok.

W odniesieniu natomiast do przychodów zaplanowanych w § 950 /Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy/ w kwocie 97.360.010,00 zł w uzasadnieniu do projektu uchwały budżetowej podano, iż: „Zaplanowane „wolne środki” pochodzić będą z otrzymanych i niewykorzystanych w 2025 roku środków na budowę osiedla mieszkaniowego, środki te zostaną wykorzystane na realizację zadania zaplanowanego na 2026 rok.”.

Skład Orzekający stwierdza, że w projekcie uchwały budżetowej Gminy Śrem na 2026 rok zostały zaplanowane wydatki w dz. 700 /Gospodarka mieszkaniowa/ rozdz. 70007 /Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy/ § 6030 /Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych/ w wysokości 106.565.010,00 zł z przeznaczeniem na wniesienie wkładów do spółki komunalnej Śremskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego na realizację zadania pn. „Budowa osiedla mieszkaniowego przy ul. Farnej w Śremie”. Ponadto przedmiotowe zadanie jest przedsięwzięciem wieloletnim, które ujęto w projektowanym wykazie przedsięwzięć wieloletnich, stanowiącym załącznik Nr 2 do projektu uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Śrem, i dla którego ustalono: łączne nakłady finansowe w wysokości 108.565.010,00 zł, limit wydatków dla roku 2026 w kwocie 106.565.010,00 zł oraz limit zobowiązań w kwocie 97.360.010,00 zł.

Po dokonaniu analizy uchwały budżetowej Gminy Śrem na 2025 rok (po zmianach dokonanych uchwałą Nr 204/XX/2025 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 30 października 2025 r.), Skład Orzekający ustalił, że w budżecie roku 2025 zaplanowano wydatki na realizację zadania pn. „Budowa osiedla mieszkaniowego przy ul. Farnej w Śremie” w wysokości 2.000.000,00 zł, natomiast nie zaplanowano dochodów na realizację wymienionego zadania (dz. 700 /Gospodarka mieszkaniowa/ rozdz. 70007 /Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy/) w wysokości odpowiadającej wielkości wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy, prognozowanych w projekcie uchwały budżetowej Gminy Śrem na 2026 rok, jak również nie zaplanowano rozchodów z tytułu przelewów na rachunki lokat.

Natomiast na podstawie analizy sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 30 września roku 2025, Skład Orzekający stwierdził, że w dz. 700 /Gospodarka mieszkaniowa/ rozdz. 70007 /Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy/ zarówno nie zaplanowano, jak i nie wykonano

(bez planu) dochodów w wysokości odpowiadającej wielkości wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, prognozowanych w projekcie uchwały budżetowej Gminy Śrem na 2026 rok.

Zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych uchwała budżetowa określa kwotę planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego wraz ze źródłami pokrycia deficytu. Wypełnienie wymogów wynikających z tego przepisu będzie można uznać za spełnione, jeżeli w uchwale budżetowej jako źródła sfinansowania deficytu budżetu zostaną wskazane służące temu, możliwe do pozyskania, przychody.

Według oceny Składu Orzekającego wskazane w projekcie uchwały budżetowej źródło sfinansowania deficytu w postaci przychodów z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych jest prawnie dopuszczalne (art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych), jednakże Skład Orzekający **formuluje zastrzeżenie co do możliwości pozyskania tych przychodów.**

Oceniając natomiast możliwość pozyskania przez Gminę Śrem, przewidzianych w projekcie uchwały budżetowej na 2026 rok, przychodów z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym w wysokości 21.875.925,84 zł, Skład Orzekający - na podstawie danych zaprojektowanych w załączniku Nr 1 do projektu uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Śrem – ustalił, że w 2026 roku spłaty zobowiązań wynikających z wyemitowanych obligacji oraz z zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia w 2026 roku pożyczek i kredytów wraz z wydatkami bieżącymi na obsługę tych zobowiązań nie przekroczą dopuszczalnego limitu spłaty zobowiązań określonego na podstawie art. 243 ustawy o finansach publicznych, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego rok budżetowy. Relacja, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych zostanie zachowana również w pozostałych latach obejmujących okres spłaty zobowiązań zaciąganych na sfinansowanie deficytu budżetu w 2026 roku.

W ocenie Składu Orzekającego wskazane w projekcie uchwały budżetowej na 2026 rok źródło sfinansowania deficytu w postaci przychodów z zaciągniętych pożyczek jest prawnie dopuszczalne (art. 217 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych) i możliwe do pozyskania.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Małgorzata Bekała

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania uchwały.